

Längs med sluttningar ner mot Agntjärn dominerar eken – reservatets karaktärsart. Större sammanhängande ekskogar är värdefulla naturmiljöer. I reservatet finns lämningar av ett torp, en kolerakyrkogård och fornäkrar.

”Ekohålan”

Namnet Gallhålan, eller Gall-Hula, går tillbaka till 1550-talet. ”Galla” betyder förmodligen ”starkt ljudande, ekande” (jämför med gallsrika) och ”Hulan” syftar på den ”håla” som reservatets sluttningar bildar ner mot Agntjärn. I jordeboken har Gallhålan upptagits som ett helt kronohemman. Jordeboken var en förteckning över skattlagda hemman, det vill säga gårdar och fastigheter. Ett kronohemman ägdes som namnet antyder av kronan. År 1625 innehade kyrkoherden i Landvetter hälften av hemmanet medan resten var öde. Troligen var hemmanet bebott till senare delen av 1800-talet.

I Gallhålan finns många odlingsrösen.

Spår från forna tider

Det finns flera olika spår av mänsklig aktivitet i området. Nära stigkorsningen väster om tjärnet finns en torpruin. Lämningarna avslöjar att det här har

Trädens invånare

Tickor är viktiga för naturens kretslopp. De bryter ned (rötter) veden i träden. Fnösktickan på bilden här intill är en så kallad vitrötare. När den bryter ned träet blir veden vit till ljusgul. Tickor underlättar för insekter vars larver lever av veden eller nyttjar veden som boplats. På bilden syns kläckningshål som gnagts av skalbaggar. Även tickorna själva kan tjäna som föda. Det finns till exempel skalbaggar som lever av svampens sporer.

Fnöskticka

Många kan njuta av härliga skogspromenader i Gallhålan.

Värdefullt närströvsområde

Gallhålan utgör en grön oas för de omgivande bostadsområdena. Området nyttjas flitigt av de kringboende för att ta en skogspromenad, en joggingtur eller för att rasta hunden. Friluftslivet var en viktig faktor vid reservatets bildande och är det än idag. Förskolor och skolor i Landvetter nyttjar också området.

Tänk på att hålla hunden kopplad samt att det inte är tillåtet att elda annat än på iordningställd grillplats. Ridning är endast tillåten på rid- och gångvägen som går genom området från Grönhult till Tahult.

legat ett hus med spis och en ladugård. Det finns också spår efter en brunn. Området nordväst och väster om torpruinen var det forna torpets odlingsmarker. När man bröt upp odlingsmark avlägsnades mängder med sten som samlades i högar, så kallade odlingsrösen. Hela 23 stycken rösen finns i området som sträcker sig västerut från Agntjärn. Här ligger också resterna av en kolerakyrkogård som i dag syns i form av små upphöjningar i marken. Från tiden då man brukade ängsmarken finns gamla stenbroar kvar. Det är stenhällar som lagts över bäckarna. En stenbro finns vid ången i öster.

Illustration över hur inlandsisen bildade rullstensåsar när den drog sig tillbaka.

Istidslämning

Den så kallade Åsen i norra delen av reservatet är en del av Tahultsdrumlinen. Vid istiden för över 10 000 år sedan bildades denna drumlin, en imponerande ryggformad moränavlagring med en bergklack som kärna. När isen drog sig tillbaka avsattes en bottenmorän i isrörelsens riktning, sydväst till nordost.

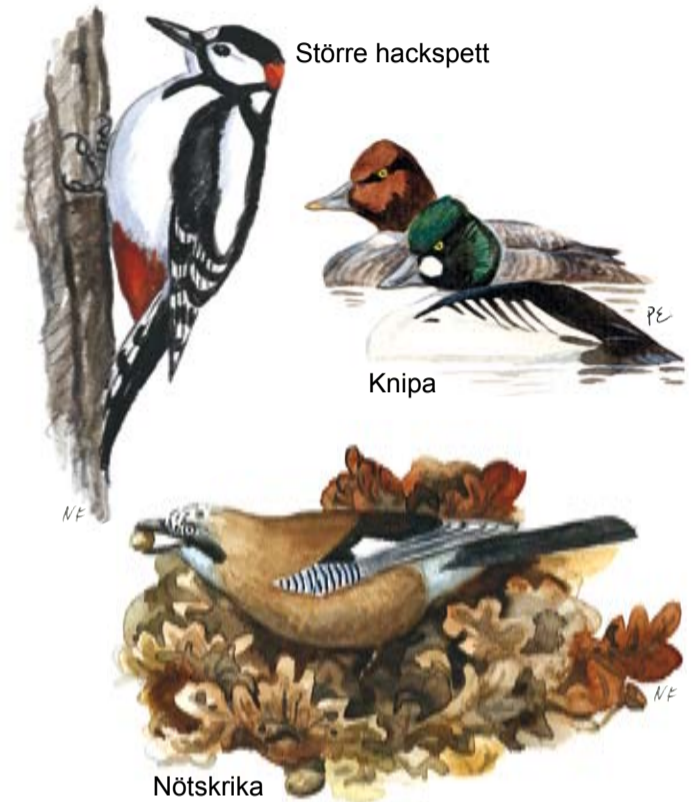
Fågellivet

På våren och försommaren ljuder fågelsången i Gallhålan. I ekskogen är grönsångare något av en karaktärsart. Sången brukar beskrivas som när man singlar ett mynt på ett glasbord. I skogen hörs också

vanligare arter som lövsångare och svarthätta. Även nötskrika häckar i lövskogen. På hösten samlar nötskrikan hasselnötter och ekollon som ska tjäna som vinterproviant. Maten göms på väl valda ställen, så bra att nötskrikan själv ibland glömmet bort var! Om det glömda ollonet ligger på ett gynnsamt ställe kan det gro kommande år.

I de fuktigare delarna av skogen finns grå flugsnappare, tillsammans med de vanligare arterna gärdsmyg och rödhake. Här kan man också tidvis finna mindre hackspett, som möjligen häckar i området. Bland övriga häckfåglar kan nämnas kattuggla samt flera par av större hackspett.

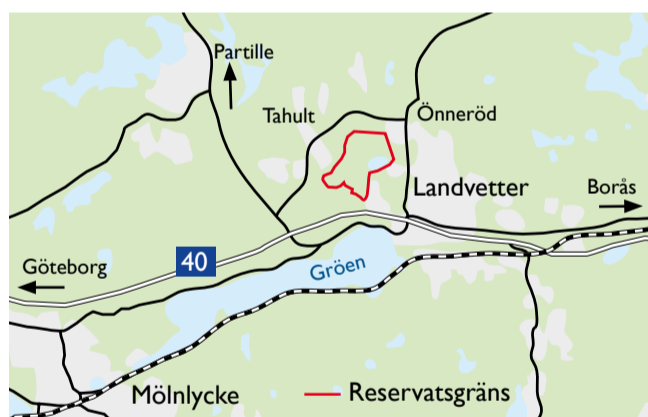
Till Agntjärn kommer fåglar för att leta mat, i form av undervattensväxter, fisk och insekter. Gräsand, vigg, knipa och storskrake är exempel på arter man kan få se.

Större hackspett

Knipa

Nötskrika

Vägbeskrivning

Med bil: Gallhålan ligger i Landvetter norr om riksväg 40 och nås från flera håll. Från riksväg 40 tar man av vid Landvettermotet.

Med buss: Flera busshållplatser finns i nära anslutning till reservatet. Bussar går från Landvetter centrum mot Tahult. På hemsidan www.vasttrafik.se finns mer information om busstrafiken.

Ytterligare information:

Härreda kommun
435 80 Mölnlycke
Tel: 031-724 61 00
www.harryda.se

Gallhålan naturreservat är 66 hektar stort och bildades 1988. Syftet med reservatet är att värna lövskogen och beakta de botaniska och faunistiska värdena området rymmer samt att göra området tillgängligt för friluftsliv och pedagogisk verksamhet. Naturvårdsverket är medfinansierat med statliga bidrag till kommunal och lokal naturvård till denna folder. Reservatet förvaltas av Härreda kommun.

© Produktion: Naturcentrum AB, Stenungsund 2007.

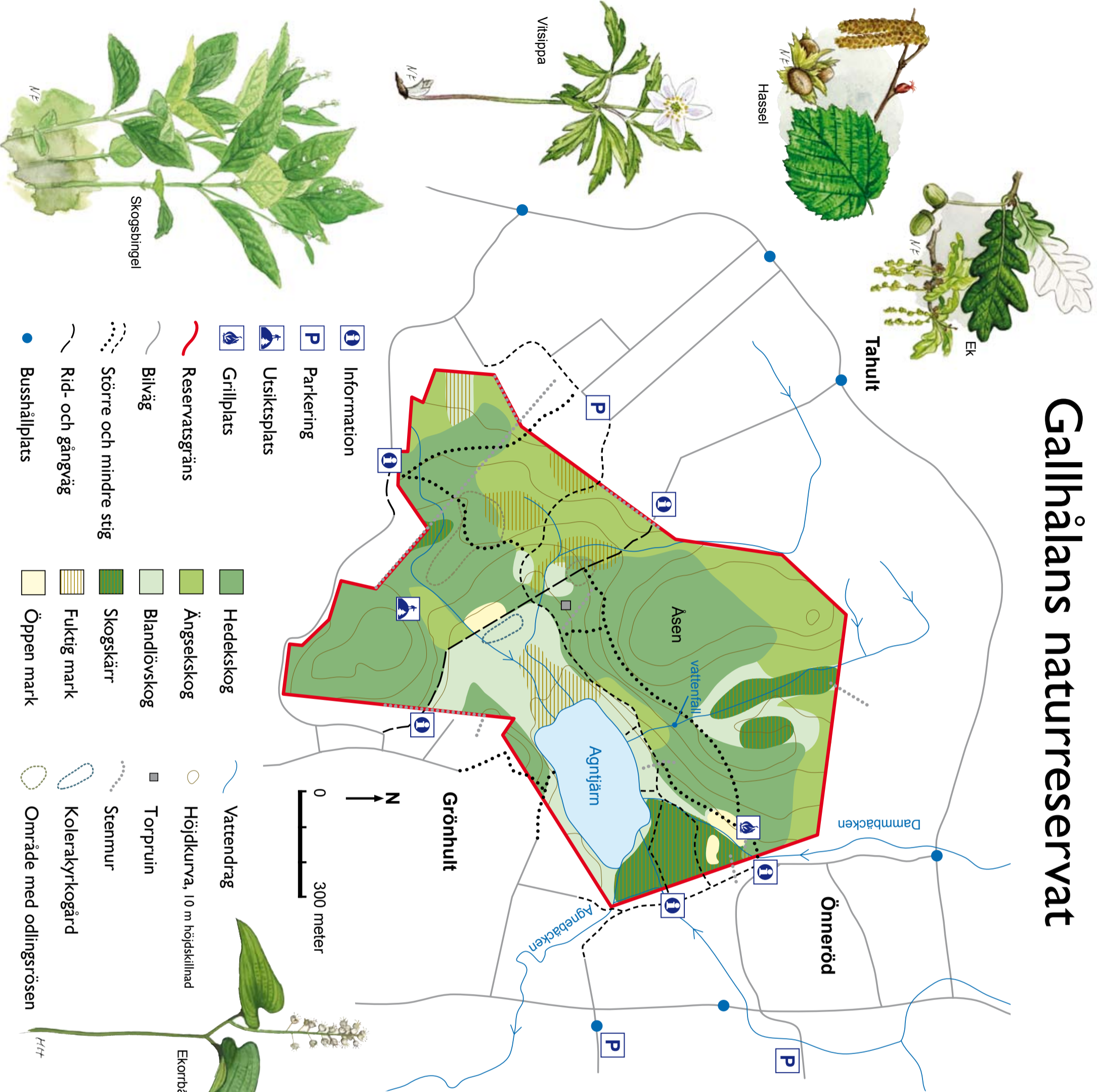
Teckningar: P. Elfman, N. Forshed, M. Holmer, T. Johannesson & B. Mossberg.

Foton: T. Johannesson, Naturcentrum AB, E. Johannesson & K. Meyer, Härreda kommun, E. Sahlin & I. Olsson.

MILJÖMÄRKET Trycksak lic nr 341 574 • Stromia-Futura Grafiska AB

Gallhålan naturreservat

Agneltjärn omges av vassbälten och fuktig mark. Längs med den norra stranden kommer man ner till vattnet via små avsticikare från stigen.

Agneltjärn

Hela fem bäckar rinner ut i Agneltjärn. Den största är Damm-bäcken, som kommer från Lundtjärnarna. Den bäck som passerar Åsens östsluttning kastar sig ner för branten norr om Agneltjärn i ett vattenfall. Agnebäcken öster om Agneltjärn leder vatten vidare mot Mölndalsån.

I Agneltjärn finns både abborre, gädda och mört. På hemsidan www.harryda.se finns information om fiskekort.

Ekskogens skiftningar

Naturreservatet har bildats för att skydda och bevara ett större sammanhängande ekskogsområde. I sluttningarna norr om Agneltjärn växer ek på bergryggar med mager jordmån. På den torra marken förekommer blåbärris, ängskovall och gräset krusåttel. I reservatets västra sluttningar är det frodigare. Här växer ängsekskog som är en rikare miljö jämfört med hedekskogen. Förutom ek växer här björk, ask, hassel och rönn. Över hela Gallhålan förekommer gran och tall, spritt i ekskogen.

Gallhålan flora

Tidigt på våren tittar blåsippan fram här och där bland ekens bruna folårslöv. Därefter följer vitstipporna som bitvis dominerar hela fålskiktet. Det sirliga gräset bergslök blommar i maj - juli liksom skogsviol.

Nerför sluttningarna slingrar sig bäckar ner mot Agneltjärn. De små vattendragen kantas av frodig växtlighet som blekbalsamin, skogsbingel, ekorrbär och ormbunken hultbräken. Blekbalsamin är en invandrad växt från Östeuropa som kan bli upp emot en halvmeter hög. När de blekgula blommorna blommar ut bildas en explosiv kapsel som vid beröring sprätter iväg många frön.

Tjärnets stränder domineras av vitmossor. Här växer också klockjung, vattenklöver, krätklöver och den karaktäristiskt doftande porsen. Ut i tjärnet växer vass, blåsav och olika starrarter.

